

Lausunto Maa- ja metsätalousministeriölle
VN/15413-2023/MMM-2

10.06.2024

Lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi hevosten hyvinvoinnista

Suomen Ratsastajainliitto (SRL) ry kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. Valmistelussa oleva asetus sisältää runsaasti muutoksia, jotka voivat olla kohtalon kysymyksiä hevosalalle Suomessa. Tästä syystä toivomme, että asetusluonnoksen tarkempaa sisältöä on mahdollista vielä työstää yhdessä sidosryhmien kanssa alan tulevaisuuden toimintakyvyn turvaamiseksi. Haluamme myös painottaa, että kyseinen tärkeimpien sidosryhmien ja lain tai asetuksen kohteena olevien osallistava yhteistyö jo lain valmisteluvaiheessa kuuluu hyvään lainvalmisteluun ja on yleisesti ottaen edellytys hyvälle ja toimivalle lopputulokselle.

Suomessa yleisellä tasolla erityisesti ammattilaisten pitämien hevosten hyvinvointi on laadullisesti korkealla tasolla. Myös EU-tasolla Suomea pidetään hevosten hyvinvoinnin kärkimaana. Tällä hetkellä EU:ssa ei ole valmisteilla hevosia koskevaa lainsäädäntöä, joka olisi resursseihin kohdistuvilta vaatimuksiltaan yhtä tiukka, kuin mikä nyt lausuntakierroksella oleva kansallinen asetusluonnos on.

Suomen Ratsastajainliitolla on yli 300 jäsentallia, joiden toiminnasta ja hevosten hyvinvoinnista vastaavat koulutetut ammattilaiset. Tämä kertoo mm. suomalaisen hevosalan viime vuosina tapahtuneesta ammattimaistumisesta. Ammattimaiseen hevosenpitoon liittyy jatkuvan parantamisen ja kehittämisen pyrkimys, joka kohdistuu mm. hevosten olosuhteiden parantamiseen niiden kokonaishyvinvoinnin kannalta jatkuvasti edullisempaan suuntaan. Hyvinvoivat hevoset ovat hevosalan elinehto ja toiminnan keskeisin arvo.

Suomen Ratsastajainliiton Jäsentallin toiminnan edellytyksenä on hevosten hyvinvointi. Jäsentallit huolehtivat hevosten hyvinvoinnista yksilöllisesti luoden hyvät lähtökohdat hevosten lajityypilliselle käyttäytymiselle, terveydelle ja toimintakyvylle. Ammattimaiseen hevosenpitoon ja hevosten hyvinvoinnista huolehtimiseen kuuluu olennaisesti hevosten yksilöllisyyden huomioon ottaminen koskien hevosten hoitoa, ylläpitoa ja olosuhteita.

Asetusluonnoksessa on tämän yksilöllisyyden sivuuttavia, tasapäistäviä ehdotuksia, jotka kokonaisuudessaan saattavat jopa heikentää joidenkin hevosten hyvinvointia.

Hevosalan kannattavuus on vuonna 2024 kriisissä johtuen yhteiskunnassa vallitsevasta taloudellisesta tilanteesta. Tallien asiakasmäärät ovat tippuneet ja asiakkaiden maksuvalmius on vähentynyt. Monilla talleilla on edelleen velkaa maksettavana talliremonteista, jotka tehtiin kansallisessa lainsäädännössä vuonna 2014 voimaan tulleista karsinakokomääräyksistä johtuen, sekä maneesien korjaus- ja vahvistamistöistä, joita edellytettiin vuonna 2015 voimaan tulleessa laissa laajarunkoisista halleista. Voidaankin perustellusti todeta tallien taloudellisen tilanteen olevan erittäin haastava ja asetuseruonnoksessa esitettyjen muutosten toimeenpanon aiheuttavan taloudellisesti kestävämmän tilanteen useille talliyrittäjille. Regulaatio on aiheuttanut isoja kustannuksia, jotka ovat puolestaan vaikuttaneet alan kehitysnäkymien kapenemiseen. Sääntelystä aiheutuvia kuluja ei ole mahdollista siirtää kuluttajahintoihin, eikä yritystoiminnalle ole saatavilla tukia, joilla vaadittavia investointeja pystyttäisiin kestävästi rahoittamaan.

Hevosten hyvinvoinnista pystytään huolehtimaan ja sitä myös kehittämään laadullisesti hyvin monenlaisissa talliympäristöissä. Suomessa talleja on sekä tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä, että haja-asetusalueilla. Saavutettavuuden näkökulmasta on oleellista, että hevosia ja niihin liittyvää toimintaa on tarjolla erilaisissa ympäristöissä. Mikäli tilavaatimukseen laitetaan asetuseruonnoksessa mainittuja vaatimuksia, on todellisenä uhkana hevosenpidon muuttuminen hankalaksi tai jopa mahdottomaksi kaupungeissa ja niiden läheisyydessä, sekä kaikille talleille, joilla on käytössään rajoitettu maa pinta-ala. Tämä olisi radikaali heikennys hevosalan toimintaedellytyksille ja hevosalan kehittymiselle osana yhteiskuntaa tulevaisuudessa. Se myös rajoittaisi monien harrastajaryhmien (mm. lasten, nuorten ja erityisryhmien) osallistumista.

On odotettavissa, että näin moni säädelty, resurssiperäinen muutos infrastruktuuriin johtaa toiminnan alasajoon viimeistään siirtymäaikojen puitteissa, hevosalan toimintaedellytysten vähenemiseen ja hevosalan yritysten lukumäärän vähenemiseen. Tämä vähentää vastaavasti samassa suhteessa hevosalan valtiolle tuottamaa arvoa ja heikentää Suomen kansallista kilpailukykyä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on maininta:

”Hallitus ajaa EU:n strategista kilpailukykyä. Tavoitteen saavuttamiseksi Suomi edistää vapaaseen liikkuvuuteen perustuvia sisämarkkinoita ja jäsenvaltioiden välistä luottamusta, haitallisten riippuvuuksien vähentämistä, toimitusketjujen hajuttamista ja markkinaehtoisten ratkaisujen lisäämistä. Hallitus ei lisää kilpailukykyä haittaavaa ylimääräistä taakkaa EU-sääntelyn kansallisessa toimeenpanossa ja pyrkii vähentämään päällekkäisyyksiä sääntelyssä. EU-sääntelyn ja -pääöksenteon kansallista vaikutusarviointia parannetaan. Hallitus pyrkii vähentämään yritysten hallinnollista taakkaa lisäävää EU-sääntelyä.”

[Hallitusohjelma - Valtioneuvosto](#)

Hallitusohjelman kirjauksen nojalla asetusluonnos on kilpailukykyä, yritystoiminnan mahdollisuuksia ja tasa-arvoisia liiketoimintamahdollisuuksia heikentävä. Hevosalan yritykset ovat enimmäkseen pieniä ja keskisuuria, sekä erityisesti ratsastusosalalla naisyrittäjävetoisia. On vaarana, että asetuksessa esitetyt muutokset heikentävät näin ollen myös sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumista ja yhdenvertaisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa.

Esitämme lisäksi seuraavat pykäläkohtaiset huomiot:

3 § Kohtelu, kielletyt ja sallitut välineet ja laitteet

Impauspanta on nykyään harvinainen, välineeseen liittyvä tarkempi säätely ei ole relevanttia eikä tarpeellista.

Turpahihnan kireydestä mainitaan SRL:n kilpailusäännöissä seuraavasti: turpahihna ei saa olla liian kireällä. Tämä tarkkuus on riittävä, mikäli turpahihnasta yksittäisenä varusteena on oleellista säätää asetuksella. 1,5 cm:n mitta on haasteellinen hevosen yksilöllinen anatomia huomioon ottaen. Hevosilla on erilaisia kallonmuotoja ja eri kokoisia päitä, jolloin sama, absoluuttinen mitta ei ole sovellettavissa yleismitallisesti kaikille hevoseläimille. Myös mittaamisen yksiselitteisyyteen liittyy erittäin paljon haasteita ja tulkinnanvaraisuuksia.

4 § Sosiaaliset suhteet

Vaatus turpakosketuksesta tallissa ei ole välttämätön, mikäli hevosella on mahdollisuus niin halutessaan koskea toiseen hevoseen tarhassa tai tarhan aidan yli.

7 § Ruokinta ja juotto

Juoma-automaattien virtausnopeudesta säädettäessä ehdotamme muotoa: Juoma-automaatteja käytettäessä automaatissa veden virtausnopeuden *on suositeltavaa* olla vähintään 8 litraa minuutissa.

Vaatus pakkaskaudella tarjottavasta vedestä on erittäin haastava. Suomen talviolosuhteissa, joissa lämpötila voi laskea pitkiksikin jaksoiksi yli 20 pakkasasteen, laitevalmistajat eivät pysty takaamaan lämmitettävien kuppien pysymistä sulana. Veden tarjoamiseen 4 h välein liittyvä vaatimus tarkoittaisi huomattavia käytännön haasteita juottamisen järjestämiseksi. Ehdotamme yleistason kirjausta: hevosen riittävästä vedensaannista on huolehdittava myös pakkaskaudella.

Karkearehun saantia koskeva kohta asetusluonnoksessa ei ota riittävästi huomioon hevosten yksilöllisyyttä. Hevosten liikalihavuus on merkittävä hyvinvointiongelma, jota tämä pykälä ei huomioi. Lisäksi vaatimus 6 h ruokintaväleistä tulee lisäämään työmäärää ja sen kuormittavuutta erityisesti yksinyrittäjillä. On oletettavaa, että työvoimakustannukset

lisääntyvät, kun ruokintaa tehdään käsin. Taustamuistiossa esitetyt ratkaisut heinäautomaateilla tai slow feeding verkoilla toteutetusta ruokinnasta ei ole toteutettavissa läheskään kaikilla talleilla. Hevosten hyvinvoinnin näkökulmasta kirjaus ruokinnan suunnittelusta ja toteutuksesta yksilöllisesti olisi laadullisesti kestävämpi muoto kuin nyt asetusluonnoksessa esitetty.

10 § Laitumia ja tarhoja koskevat vaatimukset

Suomen maaperä ja ilmasto aiheuttavat haasteen vaatimukselle tarhojen pohjasta koskien kavioiden uppoamista mutaan. Riittävä kirjaus on: ”Tarhan pohjan tulee olla pitävä ja turvallinen.”

Vaatimukset katoksista tarhoissa: Katoksien rakentamista säätelee kuntien rakennusjärjestys, sekä muut vastaavat rakentamista ohjaavat kuntakohtaiset säännöt ja määräykset.

Kirjaus sähkölangasta ei ole relevantti. Erilaiset nauhat ja langat ovat käytössä kustannustehokkaita ja hevoselle turvallisia emmekä katso niistä säätämisen erikseen olevan perusteltua eikä tarpeellista hevosen hyvinvoinnin parantamisen näkökulmasta.

Tilavaatimukset tarhojen kokojen suhteen ovat asetusluonnoksessa suuremmat kuin muiden Pohjoismaiden lainsäädäntö vaatii. Erityisesti uusien tallien ja pihattojen yhteydessä olevien tarhojen kokovaatimus tulee vähentämään hevosalan rakennushankkeita ja nostaa niiden kustannuksia. Tämä vaikeuttaa mm. elinkeinotoimintaa. Se voi myös johtaa tilanteeseen, jossa hevosia tarhataan hyvin lyhyitä aikoja vaatimusten toteuttamisen mahdottomuuden vuoksi. Lopputulos on tällöin hevosten hyvinvointia heikentävä.

11 § Tallin ja pihatton ja niihin liittyvien tilojen yleiset vaatimukset

Karsinoiden ja pihatton tilavaatimuksista säädetään liitteessä 1. Suomessa vuonna 2014 käyttöön otettu karsinoiden kokovaatimus aiheutti merkittävän korjausinvestointitarpeen ja pakotti tallit ottamaan velkoja, joiden lyhennykset ovat edelleen kesken. Uusi vaatimus karsinakoon muuttamisesta tällä aikataululla on perusteeton ja kohtuuton vaatimus, joka todennäköisesti aiheuttaa toiminnan alasajoa.

13 § Pihattoa koskevat erityisvaatimukset

Pihatossa tulee olla mahdollisuus kytkeä hevoset väkirehuruokinnan ajaksi.

14 § Siirtymäsäädökset

Edellä esitetyt pykäläkohtaiset huomiot sekä laajempi yhdessä sidosryhmien kanssa tehtävä valmistelutyö ovat mielestämme ensisijainen tapa kehittää lausuntokierroksella olevaa

asetusluonnosta. Toissijaisena huomiona arvioimme, että esitetyt 5–10 vuoden siirtymäajat ovat liian tiukat. Siirtymäajoissa on otettava huomioon, että edellä mainitut vuosien 2014 ja 2015 vuosien lainsäädännölliset muutosvaatimukset ovat luoneet velkataakan talleille.

Tämän taakan lisääminen uudella velanottotarpeella tulee aiheuttamaan alalle useita konkurssiin hakeutumisia maksukyvyyn loppuessa jo muutenkin haastavassa tilanteessa. Jos asetus tulee voimaan tällaisenaan, on valtion korvattava täysimääräisesti yrityksille aiheutuneet taloudelliset kustannukset.

Helsingissä 10.06.2024

Suomen Ratsastajainliitto ry

Marjukka Manninen
puheenjohtaja

Jukka Koivisto
toiminnanjohtaja

Minna Peltonen
tallitoiminnan kehittäjä